

[Svend Hugaard.]

Jeg kunne i øvrigt have lyst til at tilføje, at det ville være rart, om de forskellige lærerkredse kunne begynde at øve sig på at vise lidt mere tolerance over for afvigende uddannelser.

Fra mange sider presses der på med krav om et langt, ubrudt skoleforløb, og der er nævnt 12 års skolepligt. Fortalerne herfor mangler efter min mening forståelse for den store variation i boglig lyst og evne, og jeg synes også, de mangler forståelsen for værdien i, at ikke-boglige på et ikke for sent tidspunkt kan få lov til at hævde sig på de områder, hvor de kan, nemlig i det praktiske. Det er, ligesom om man har afvist, at det er lysten, der skal drive værket. Hr. K. B. Andersen sagde, at man skulle frem til en tid nu, hvor man skulle lære hele livet. Jeg er enig heri, og dertil kan fritidsloven jo hjælpe os i meget høj grad, men jeg tror da, det er meget, meget vigtigt, at man på et tidligt tidspunkt får skabt lyst til at lære videre frivilligt, således at det ikke skal ske alene ved tvang. Naturligvis skal der være tilbud om det lange skoleforløb, men jeg tror ikke, det er rigtigt, i hvert tilfælde ikke rigtigt for alle, at man skal vente med en faglig uddannelse, herunder den praktiske del af den, indtil man er fyldt 18-19 år. For mange er det en sand lise og endvidere en tiltrængt styrkelse af selvtilliden på et noget tidligere tidspunkt at komme i gang med praktisk uddannelse og så senere i øvrigt knytte mere teori til.

Men den faglige uddannelse — det er jeg enig i, som det er nævnt her — trænger til en revision. Mesterlæren bør tages op til vurdering af, hvorvidt den fortsat er berettiget, på hvilke områder den fortsat er berettiget, og hvor den bør afløses af værkstedsskoler og af specialkursus. Udgiften til den teoretiske faglige uddannelse bør efter min mening gradvis overgå til det offentlige, det kan ikke fortsat være et mesteransvar. Det er på tide at få gjort op, om det skal være med skolen eller med mestrene der skal tegnes lærlingekontrakt, og det er også på tide, vi bliver klar over, hvad vi vil gøre med hensyn til en alsidig uddannelse af lærlingene. På et tidspunkt, hvor der er så stor specialisering, kan der

være grund til f. eks. at se på skiftende lærepladser.

Jeg vil også gerne understrege, at selv om det jo har hjulpet noget med støtten til dem, der arbejder mere med hånden, så er de stadig bagefter med hensyn til økonomisk hjælp.

Nødvendigheden af at skifte job bliver stadig mere udtalt, og jeg tror, den vil stige stærkt med de strukturændringer, der sker i samfundet, og med den hurtige tekniske udvikling. Der vil være behov for omskoling, og der vil være behov for samfundets støtte hertil. Jeg tror, det bliver et af de virkelig betydelige uddannelsesproblemer i den kommende tid. Jeg tror, der er behov for, at kyndige folk fra arbejds- og undervisningsministeriet sætter sig sammen og kontakter i øvrigt interesserede parter i erhvervslivet og prøver at finde ud af, hvordan man bedst kan løse spørgsmålet dels om mesterlæren og dels om den nødvendige fremtidige omskoling. Jeg er klar over, at der er sat adskilligt i gang på dette område, men sagen har hast, og der er nu brug for en langsigtet løsning.

Der er måske også grund til, at man får gjort op med sig selv, hvilket ministerium vedkommende faglige uddannelse skal høre hjemme under. Jeg mener i det hele taget, at der kunne være grund til, at vi her i tinget fik en debat alene om planlægning af den faglige uddannelse.

Der er i disse år en tendens til, at man går over til store enheder i uddannelsesrammerne. Det hævdes, at det er mest økonomisk og endvidere mest praktisk med henblik på linjedeling osv. Jeg er ikke sikker på, at de grunde helt kan stå for en prøvelse, især ikke hvis de vejes mod faktorer, der taler imod. Det er dels af afgørende betydning for en egns uddannelsessøgende, at der er lokale muligheder. Det er ofte afgørende for beslutningen om at komme i gang, og små enheder er som bekendt lidt lettere at fordele ud over landet end de store. Det har også betydning for en egn, at den ved de lokale uddannelsessteder kan sikre sig kvalificeret arbejdskraft. Og det er ikke mindre vigtigt, at små enheder skaber et gunstigt miljø, som er befrugtende for såvel den enkeltes interesse som de samlede pædagogiske muligheder, og som gør det